

Wat leuk! B1

Inleiding

Wat leuk! Der Niederländischkurs is communicatief lesmateriaal Nederlands voor cursussen in de volwasseneneducatie. Het boek voor het B1-niveau zet het basisconcept van de eerste twee boeken (niveau A1 en A2) voort en in acht lessen wordt het niveau B1 van het Europees Referentiekader voor Talen bereikt. Het lesmateriaal bestaat uit:

- *Kursbuch und Arbeitsbuch B1*

met twee geïntegreerde audio-CD's ISBN 978-3-19-005472-5

- *Docentenhandleiding* op internet www.hueber.de/wat-leuk

- *Lehrwerkservice* op internet www.hueber.de/wat-leuk

Het **lesboekgedeelte** bestaat ook dit keer weer uit acht thematisch georiënteerde lessen met, net als bij A2, langere leesteksten op de twee bladzijden van *Leuk. Lezen!* en langere luisterteksten bij *Leuk. Luisteren!* De oefeningen daarbij worden ingedeeld in de drie fases van het lezen en luisteren: *ter voorbereiding op het lezen / luisteren, opgaven bij het lezen / luisteren, opgaven na het lezen / luisteren.*

Na twee lessen volgen steeds twee bladzijden die speciaal gericht zijn op cursisten die Nederlands voor hun beroep of hun studie leren. Deze bladzijden zijn natuurlijk ook interessant voor de andere cursisten.

Anders dan op de voorafgaande niveaus wordt op niveau B1 het werkboek geïntegreerd in het lesboek aangeboden. In dit **werkboekgedeelte** kunnen de cursisten de woordenschat, zinnen en uitdrukkingen plus de grammatica uit de les en uit de vorige niveaus A1 en A2 oefenen. De antwoordsleutel van het werkboekdeel is achter in het boek opgenomen, zodat de cursisten zichzelf kunnen controleren.

Aangezien het boek voornamelijk de mondelinge communicatie bevordert, maar zeker op B1 niveau het schriftelijke ook belangrijk is, zijn er in deze docentenhandleiding diverse tips voor schriftelijk huiswerk opgenomen. Op deze wijze krijgen de cursisten de tijd om langere en complexere teksten te oefenen. Deze teksten kunnen eventueel voorafgaand aan de cursus door de cursisten per e-mail aan de docent opgestuurd worden, zodat er in de daaropvolgende les met alle cursisten op veelvoorkomende fouten ingegaan kan worden en de individuele cursist feedback op zijn eigen schrijffprestaties krijgt.

Achter in het boek is een grammatica-overzicht opgenomen met alle thema's van A1 tot B1, verder een checklist voor het niveau B1, de antwoordsleutel bij de oefeningen van het werkboekdeel en de woordenschat per les. Transcripties van de niet afgedrukte luisterteksten, een alfabetische woordenlijst en tips en aanwijzingen voor de docent zijn te vinden bij de **Lehrwerkservice** op www.hueber.de/wat-leuk.

In al het materiaal van de lesserie *Wat leuk!* wordt uit plaatsbesparende overwegingen de mannelijke vorm van woorden gebruikt. Er wordt *cursist* i.p.v. *cursiste* gebruikt, *docent* i.p.v. *docente*. De directe aanspreekvorm in het lesmateriaal van *Wat leuk! B1* is de jij-vorm. Deze vorm is gekozen, omdat de jij-vorm, zeker in cursussituaties, in het Nederlandstalige gebied het meest wordt gebruikt.

Aangezien in het Nederlandstalige onderwijs de spelling volgens het "Groene boekje" verplicht is, wordt ook bij *Wat leuk! B1* deze spellingsvorm en niet die van het "Witte Boekje" gebruikt.

Er is met veel zorg en plezier aan *Wat leuk! B1* gewerkt. Mocht je toch nog voorstellen of opmerkingen hebben om het materiaal leuker en / of beter te maken, dan stellen we die natuurlijk zeer op prijs!

Het *Wat leuk! B1*-team

LES 1 – Wat een familie!

1 Zo groot is mijn familie nu ook weer niet!

a Oplossing

Het betreft een gesprek tussen een vriend (Ron) en zijn vriendin over het al dan niet meegaan naar een doopfeest.

b Oplossing

	naam	relatie	beschrijving		naam	relatie	beschrijving
1	Paul	stiefzwager	gesloten, verlegen	9	Henk	zwager	–
2	Markus	stiefbroer	netjes, vrolijk	10	Wouter	neef	lief, ondeugend
3	Martijn	zwager	stil, heel aardig	11	Juliane	moeder	lieverd
4	Anne	zusje	kletst 5 kwartier in een uur	12	Nathalie	zus	rustig, aardig
5	Klaas	vader	niet makkelijk	13	Saskia	nicht	–
6	Youp	neef	kletskaus	14	Lisette	schoon-zus	knap, intelligent
7	Maria	stiefschoon-zus	sympathiek	15	Karel	broer	–
8	Frank	stiefbroer	–	16	Bas	neef	–

c Tip 1

Laat de cursisten in groepjes van twee een kleine stamboom van elkaars familie tekenen. Ze stellen elkaar daarbij vragen zoals “Met wie is X getrouwd?” enz. Voordat de cursisten gaan beginnen, is het belangrijk hen er op te wijzen, dat het een spreekoefening is en dat niet de familie het belangrijkste is. Mochten er cursisten zijn die er problemen mee hebben over hun familie te spreken, kunnen ze dus vanzelfsprekend ook over een fantasiefamilie spreken. De resultaten worden daarna in de derde persoon enkelvoud aan de groep meegedeeld. Andere cursisten kunnen natuurlijk ook vragen stellen: “Heeft Y een broer of een zus?” e.d.

Tip 2

Na het vervaardigen van de stamboom vertellen de cursisten elkaar iets over het karakter van een paar familieleden. Dit wordt later mondeling aan de groep gepresenteerd.

2 Als ik werk, gaat mijn zoon naar de BSO.

Tip

In het werkboek wordt de kinderopvangsituatie in België besproken. Verwijs naar het werkboek of bespreek de informatie over de Belgische situatie in de les a.h.v. het werkboek.

a Oplossing

1 KDV, gastouderopvang 2 BSO, gastouderopvang 3 peuterspeelzaal, KDV, gastouderopvang 4 BSO, gastouderopvang

b Oplossing

1 Juist. 2 Niet juist. Basisscholen zijn verplicht om te zorgen voor de aansluiting op de BSO. 3 Niet juist. Dit kan niet bij peuterspeelzalen.

c Tip

Verzamel met de groep op het bord de mogelijkheden in het eigen land voor de opvangmogelijkheden. Denk hierbij ook aan de leeftijd van de kinderen, de openingstijden, eventueel de kosten. Wat zou ideaal zijn? Hoe is de situatie in het eigen land in vergelijking met die van Nederland of België?

3 Laat me even uitspreken ...

a Oplossing

4, 2, 1, 3

b Oplossing

1 Oom Daniël. 2 Omdat ze geen taarten voor het doopfeest van Bas mag bakken. 3 Haar ouders wilden het ook doen, daarom laat ze het liever door vreemden doen. 4 Hij vindt het onpersoonlijk en de taarten van Tante Emma zijn veel beter. 5 Waarschijnlijk viel het mee.

c Oplossing

1 zeuren: meckern, jammern / er aan de hand is: was los ist **2** in ieder geval: auf jeden Fall / dat is geen stijl: das geht doch gar nicht, ist unmöglich **3** er zo snel mogelijk vanaf zijn: es so schnell wie möglich hinter sich gebracht haben **4** het graag met u daarover hebben: darüber wollte ich gerne mit Ihnen sprechen

d Oplossing

gespreksorganisatie: Daar wil ik graag even op reageren; Laat me even uitspreken, alsjeblieft; Mag ik je even in de rede vallen?; Sorry, dat ik je onderbreek, maar ...; Ja, maar luister nou eens ...; Kunt u dat nader verklaren? **zelfde mening:** Ik ben het gedeeltelijk met je eens; Ik ben het helemaal met je eens; Daar heb je gelijk in; Dat denk ik ook. **andere mening:** Daar ben ik het niet mee eens; Dat vind ik niet

4 Voor mij is dat de oplossing!

a Oplossing

1 Klopt niet. Het daalt met 7,6 miljoen. **2** Klopt. **3** Klopt.

b Tip

Maak van tevoren samen met de cursisten een overzicht op het bord met adjectieven die als reactie op beweringen / voorstellen gebruikt kunnen worden. Bv.: goed, idioot, onzinnig, fantastisch, uitstekend, belachelijk etc.

5 Zou jij me kunnen helpen?

Tip

Wijs de cursisten na het lezen op het woord "doewie". Dit woord bestaat eigenlijk niet, maar wordt soms in sms'en of bij het chatten gebruikt. Laat ze uitleggen waar het woord vandaan komt (van doe, wat van doeg komt en dat komt weer van dag). Kennen zij in het Duits ook SMS-taal, digi-taal, spreektaal? Voorbeelden in het Nederlands zijn: kweenie (ik weet het niet), suc6 (succes), ff (even) e.d. Vaak zijn het woorden gebaseerd op spreektaal of afkortingen. Kijk eventueel zelf vooraf op internet voor typisch SMS-taal of spreektaal.

a Oplossing

Gesprek dominee: Lisette **Gastenlijst bijhouden:** Anna **Doopkaarsen:** Anna **Afscheidscadeautje:** Markus en Paul **Emma / Daniël ophalen:** Anna

b Oplossing

Zou je me kunnen helpen; Waar moeten we aan denken?; Wie moet wat doen?; Wat moet er worden gedaan?; Zal ik regelen; Zullen we het zo doen dat ...; Zal ik doen; Denk je aan...; Wat vind je van ...; Je zou ... kunnen vragen; Kun jij ...?

6 Hartelijk bedankt voor de cadeautjes!

a Oplossing

vrolijke, lief, teleurgesteld, kwaad, tevreden, verdrietig

b Tip 1

Doorvragen om een gesprek op gang te brengen. Wie organiseert die feesten meestal? Wat doen jullie dan? Waar wordt er gevierd? Wat eten jullie dan? Bij grotere groepen in tweetallen en daarna aan de groep berichten. In kleinere groepen gezamenlijk.

Tip 2

Huwelijksjubilea worden ook vaak gevierd. Kennen de cursisten de bijzondere jubilea? 25 jaar zilver; 50 jaar goud; 60 jaar diamant. En in Nederland wordt 12,5 jaar (koperen bruiloft) ook gevierd.

7 Taak: taakverdeling

Tip

Mochten er uit de groep geen voorstellen komen, dan doorvragen wat er gezamenlijk met de groep gevierd zou kunnen worden. Bijvoorbeeld een feestelijke bijeenkomst aan het eind van de cursus, het halen van een examen, de verjaardag / het huwelijk van iemand uit de cursus.

Leuk! Luisteren!

1 Oplossing

A8, B6, C3, D7, E5, F4, G1, H2

2 Tip

Vraag waarom de cursisten voor bepaalde woorden hebben gekozen. Laat ze uitleggen hoe ze denken dat het gekozen woord in verbinding met bevolkingsontwikkeling wordt gebracht.

3 Oplossing

1c, 2a, 3e, 4d, 5f, 6b

4 Oplossing

Deze woorden komen voor: knäckebröd, kinderarbeid, hygiëne, clichégezin, babyboom, emancipatie, anticonceptie. **Dit woord komt niet voor:** verzorgingshuis

5 Oplossing

	begin / midden 19de eeuw	midden 20ste eeuw	eind 20ste eeuw
1 het sterftcijfer is hoog	x		
2 het geboortecijfer is hoog	x		
3 alle gezinsleden werken	x		
4 aantal scheidingen is hoog			x
5 vader werkt, moeder thuis, twee kinderen		x	

6 Tip

Het gaat hierbij niet om wetenschappelijk bewezen cijfers, maar meer om het thema als aanleiding tot gesprek te gebruiken. Om het gesprek op gang te brengen kan gevraagd worden naar het aantal echtscheidingen in hun land, gezinnen met / zonder kinderen, gezinnen met werkende ouders of niet.

Leuk! Lezen!

1 Tip

Te denken valt aan woorden als boos, gemeen, sprookje, patchworkfamilie, kind, stiefzoon, stiefdochter, vader, huwelijk, weduwnaar, gescheiden e.d.

2 Oplossing

Individuele oplossingen mogelijk. Drie belangrijke zinnen zijn o.a.: (r 14-16) De stiefmoeder rolt als een zwerfkei ... fataal zijn; (r 16-18) Zo'n misverstand is één ... De stiefmoeder heet; (r 37-39) Mijn boek gaat in feite ... ouders en kinderen.

3 Oplossing

Volgens Dorrestein is de stiefmoeder de buitenstaander, de vreemdeling en levert zij nuttig werk, bijna therapeutisch.

Tip 1

Gespreksthema's met de cursisten: De quiltkunstenares (of patchworkkunstenares) wordt in dit boek met een dubbele betekenis gebruikt. Laat de cursisten uitleggen waarom (patchworkkunstenares – patchworkfamilie). Wat bedoelt Dorrestein met de schoonmoeder die een kwade reuk heeft? Wat is die kwade reuk precies? Hebben de cursisten goede of slechte ervaringen met schoonmoeders? Deze laatste vraag echter algemeen in de groep stellen, zodat niet iedereen zich verplicht hoeft te voelen te antwoorden.

Tip 2

Geef de cursisten de opdracht zinnen te maken waarin volgende woorden voorkomen: zich bemoeien met, een rits, uittillen, geslaagd, de pleister. Eventueel als huiswerk.

Tip 3

Geef achtergrondinformatie over de schrijfster Renate Dorrestein. Geboren in 1954 in Amsterdam. Gewerkt voor de tijdschriften Panorama, Opzij, Viva en De Tijd. Zij wilde met haar columns en haar artikelen de wereld wakker schudden. Thema's in haar werk: (dreigen met) geweldadigheden, verdrongen herinneringen, familiegeheimen, geestverschijningen. Een opvallend stijlkenmerk is haar humor en ironie.

LES 2 – Weer wat geleerd!

1 Vandaag gaan we het hebben over ...

a Oplossing

1 WO 2 HBO 3 VWO 4 HAVO 5 VMBO

b Oplossing

1 Klopt niet. Het is het derde punt op de agenda. 2 Klopt. 3 Klopt niet. De CITO-toets geeft een indicatie. 4 Klopt niet. Er zijn vier leerwegen. 5 Klopt niet. Na de pauze.

Opmerking

Cito= Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling

c Oplossing

5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 18

d Oplossing

Indeling presenteren / overgang: Ten eerste ...; Het volgende punt waar ik het over wil hebben...; Daarna zullen we dieper ingaan op ...; Het derde punt dat ik zal bespreken is ...; Vervolgens wil ik ...; Ten slotte krijgt u de gelegenheid vragen te stellen.; Allereerst dus ...; Samenvattend kunnen we zeggen...; Ik wil graag beginnen met ...; **Thema presenteren:** Vanavond zal ... het een en ander over ... vertellen.; Het onderwerp van vanavond ...; **Begroeting:** Geachte dames en heren; Hartelijk welkom; Wat fijn dat u in groten getale bent gekomen.; **Afsluiting:** De conclusie die we hieruit kunnen trekken is dat ...; Afsluitend zou ik willen zeggen ...; Ik wil u van harte bedanken voor uw belangstelling tot zover.

Tip

De gegeven oplossingen zijn gebaseerd op de zinnen uit oefening 1c. Natuurlijk zijn er veel meer mogelijkheden. Laat de cursisten er nog meer bedenken en schrijf ze ook op het bord.

e Oplossing

a1, b6, c8, d18, e12, f5

3 Ik had vaak een onvoldoende voor wiskunde.

a Opmerking

Hierbij is gekozen voor de algemeen bekende benamingen voor de schoolvakken. Om het niet nodeloos ingewikkeld te maken wordt er niet ingegaan op wiskunde a of b, op combinatievakken als natuur- leven en technologie e.d.

Oplossing

natuurwetenschappelijk: aardrijkskunde, biologie, scheikunde, natuurkunde **maatschappij-wetenschappelijk:** economie, maatschappijleer, geschiedenis, godsdienst **artistiek:** drama **taal:** Duits, Engels, Frans, Grieks, Latijn, Nederlands, Spaans

b Opmerking

Of samen met de groep door vragen een gesprek op gang brengen of de cursisten maken in kleine groepjes een kleine presentatie over het cijfersysteem in hun land en stellen dit voor aan de groep. Naderhand kan er over de voor- en nadelen worden gesproken.

Tip

Leg de cursisten het probleem voor, dat in de Europese landen verschillende cijfersystemen worden gehanteerd voor prestaties op school. Voor de vergelijkbaarheid, de mobiliteit voor werk en studie zou één schoolcijfersysteem in de Europese Gemeenschap makkelijker zijn. Vraag naar hun mening. Welk systeem moet er dan worden gekozen en waarom?

4 Ik wist dat het ging lukken!

a Oplossing

1E, 2B, 3C, 4D, 5A

b Tip

Laat de cursisten aan de hand van de plaatjes navertellen wat ze op de radio hebben gehoord, bijvoorbeeld aan een persoon die het radioprogramma niet heeft gehoord.

Oplossing

1 Omdat ze zonder diploma van school is gegaan en toch succesvol is. **2** Op de HAVO. **3** Haar aardrijkskundeleraar. **4** Voor zichzelf te vechten en te geloven in zichzelf, verantwoordelijk te zijn voor zichzelf. **5** Volg je hart (moeder); Als je iets niet kunt, zoek iemand die dat voor je doet of je erbij helpt (vader).

d Tip

Vraag welke antwoorden mogen worden gebruikt en laat dan de interviewer iets over de schoolloopbaan van de geïnterviewde cursist vertellen. Dit kan ook als schriftelijk huiswerk worden opgegeven.

5 Ik heb die toets verknald.

a Oplossing

1 Positief: De Cito-toets geeft aanvullende informatie over de prestaties en intelligentie van de scholier en kan zo zorgen voor een betere keuze voor het middelbare schooltype. **Negatief:** De eindscore kan vertekend zijn doordat de leerling nerveus of afgeleid is. **2 Negatief.** Het is een momentopname, toetst niet dat wat nodig is voor een succesvolle schoolloopbaan en ze heeft zelf de toets destijds verknald, hoewel ze de beste leerlinge was en uiteindelijk het VWO heeft gedaan.

b Tip

Maak een brainstorm met alle cursisten over de afzonderlijke thema's. Inventariseer belangrijke woorden of zinnen en schrijf ze op het bord. Denk hierbij bijvoorbeeld aan: groepsgrootte, nieuwe media, sociale status, engagement, interessante schoolboeken, goede leraren, geslacht, ijver, veel huiswerk, academisch geschoolde ouders, migratie achtergrond, momentopname, gestandaardiseerde testen versus individuele verschillen, kwaliteit van het onderwijs, vergelijkbaarheid, objectief oordeel, keuze ondersteunend, aanvullende informatie, keuze voor het voortgezet onderwijs. Vervolgens wordt de groep in kleinere groepen verdeeld. Ieder groepje discussieert over een thema. De uitkomsten worden aan de groep gepresenteerd.

6 Ik heb mijn eindexamen gehaald!

a Oplossing

2, 3, 4, 7

b Tip

Maak hierbij een indeling op het bord of op grote vellen papier midden in de groep. Deel de woorden in groepen: inleiding (in grafiek X wordt aangegeven ..., hier zie je de uitkomsten van het onderzoek naar ...), een verandering aangeven (toenemen, afnemen, groter / kleiner worden, ten opzichte van, in vergelijking met ...), iets concluderen (uit grafiek Z blijkt duidelijk dat ..., daarom...)

c Tip

Discussieer over de mogelijke oorzaken voor de verschillen tussen de landen.

Opmerking

In het onderzoeksverslag zelf staat dat ook de werkloosheidscijfers van invloed zijn op het al dan niet vroeg verlaten van de school. In landen waarin het werkloosheidscijfer hoog is onder jonge mensen, blijven de meesten langer op school.

7 Je raakt nooit uitgeleerd.

a Oplossing

In Zwitserland nemen de meeste mensen deel aan een scholing. Ook is het aantal deelnemers aan een scholing in Zwitserland van 2009 tot 2011 gestegen. Het aantal scholingsdeelnemers is in de overige landen relatief gelijk gebleven, waarbij Nederlanders meer deelnemen aan scholingen dan Oostenrijkers op plaats drie. Duisters en Belgen nemen het minst deel aan scholingen. Hun deelname is ongeveer gelijk.

c Tip

Neem de zinnen als aanleiding voor een gesprek in de groep. Zodra er iemand is gevonden die een sabbatical heeft genomen, zelf scholingen geeft, voor het werk toezpraken moet houden e.d. doorvragen op het thema.

LEUK. LUISTEREN!

1 Oplossing

1b, 2a, 3c

2 Oplossing

rector: welkomstwoord, indeling informatie-avond, rol van de ouders, vragenronde **decaan:** begeleiding keuze; pauze **vakdocenten:** informatie per schooltype

3 Tip

De genoteerde trefwoorden zullen heel verschillend zijn en kunnen als interessante aanleiding voor een gesprek worden genomen. Maak de cursisten ervan bewust dat iedereen vooral dat hoort wat hij zelf het belangrijkste vindt. Stel vragen over de verschillende luisterstrategieën. Welke kennen ze? Welke passen ze toe? Wanneer welke? Denk hierbij bijvoorbeeld aan globaal, selectief of gedetailleerd luisteren.

4 Tip

Eventueel zelf vertellen welke opleiding er waarom gekozen is en dit als opstapje voor de cursisten gebruiken. Hierbij ingaan op: wat vond ik belangrijk, welke keuzemogelijkheden had ik, wat was bepalend voor mijn uiteindelijke keuze.

LEUK. LEZEN!

1 Oplossing

a

2 Oplossing van boven naar onder

algemeen, woordjes, grammatica, leuk leren.

Tip

Laat de cursisten de boeken dichtdoen en de ontbrekende preposities invullen, daarna doen ze de boeken open en controleren of de juiste preposities hebben ingevuld.

1 U heeft zich aangemeld _____ een taalcursus. (voor)

2 _____ deze wijze wordt het juiste hersengedeelte geactiveerd. (op)

3 _____ behulp _____ mindmaps kunt u de woorden structureren. (met, van)

4 Probeer de ontbrekende woorden _____ een later tijdstip in te vullen. (op)

5 Probeer de grammatica _____ een (denkbeeldige) cursist uit te leggen. (aan)

Voor beroep en praktijk: (bij)scholing

Tip

Ingaan op de begrippen bijscholing (de vakbekwaamheid van volwassenen aanvullen), omscholing (het leren van een ander vak dan waarvoor je eerst was opgeleid) en herscholing (leren van een vak dat je al eens geleerd hebt bv. na langere werkloosheid).

1 Ik zoek een passende bedrijfscursus.

a Tip

Afhankelijk van de groepsgrootte in tweetallen over de keuze spreken of met de hele groep bespreken. Als extra oefening eventueel tweetallen een cursus samen laten kiezen en aan de groep hun argumenten voor hun keuze laten meedelen.

b Voorbeeldoplossing

Van 1986 tot 1999 is het aantal bedrijven dat een bedrijfsopleiding aanbiedt steeds gestegen. In 2005 is dat aantal iets gedaald, maar is nog steeds hoger dan in 1999. In 2010 was het niveau van 1999 nog steeds niet gehaald, maar was het aantal bedrijven met een bedrijfsopleiding ten opzichte van 2005 wel gestegen. Hoeveel werknemers in 1986 en 1990 een cursus volgden is niet bekend. In 1993 waren dat er bijna 30 procent. In 1999 is dat aantal gestegen tot iets meer dan 40 procent. In 2005 neemt het aantal iets af tot ca. 35 procent. Een lichte stijging ten opzichte van 2005 laat 2010 zien, in dat jaar wordt de 40 procent bijna weer gehaald.

c Tip

Als er genoeg tijd is, kunnen natuurlijk ook alle vier thema's worden besproken. De antwoorden kunnen in de groep met elkaar worden vergeleken.

2 Mijn bedrijf moet flexibel blijven.

a Oplossing

1 Europees Nationaal Fonds. **2** Kwaliteit en vaardigheden van de werknemers en het vermogen zich aan te passen aan veranderingen. **3** Ze moeten flexibeler worden. **4** Op veel manieren, bv. met subsidies voor cursussen, stimuleren van ondernemersnetwerken, microfinancieringsprojecten e.d.

b Oplossing

1 Op de open dag van het opleidingsinstituut DWZ **2** Leren kennen van docenten, lesruimtes en concept. Veel gesprekken. Informatie over subsidies. **3** Het is duur. **4** Personeel functioneert beter; personeel is tevredener; positief imago; flexibiliteit.

LES 3 – Dat mag in de krant!

1 Ik ben op een ochtendkrant geabonneerd.

a Oplossing

A1, B5, C3, D6, E4, F2

b Opmerking

Soorten tijdschriften: culinair, computer, huis en tuin, jeugd, literair, muziek, opinie, religie, sport, strips, vervoermiddelen, vrouwen, werk, wetenschap.

Tip

Waarschijnlijk kennen de cursisten niet veel Nederlandstalige tijdschriften of kranten, daarom ook per tijdschriftsoort titels noemen of kranten in de eigen taal noemen, zolang het gesprek maar in het Nederlands wordt gevoerd.

c Tip

Ook een goed moment om woorden als *nooit*, *soms*, *af en toe* en *vaak* te herhalen.

d Tip

Vragen die hierbij kunnen helpen: Ben je geabonneerd op een krant of tijdschrift? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet? Hoe vaak lees je een krant / tijdschrift? Welke rubrieken lees je (niet)? Eventueel in kleinere groepjes bespreken. Uiteindelijk de uitkomsten op het bord verzamelen. Op het bord bijvoorbeeld zetten: abonnement op tijdschrift / abonnement op krant / economie / binnenlands nieuws / buitenlands nieuws / cultuur / sport / column / puzzels. Daaronder de cijfers invullen.

2 Ik lees mijn krant het liefst online.

a Oplossing

Apps van de week (Nieuws); Facebook blokkeert vereniging (Tech&Media); Corruptie bij Chileense politie (Buitenland); Kabinet voor ... pensioenleeftijd (Politiek); Europa mag ... bemoeien (Buitenland / Opinie); Hoogste tijd ... belastingstelsel (Opinie); Nieuwe bondscoach (Sport); Nederlands elftal ... wedstrijd (Sport); AEX ... dalen (Beurs); Verdachten ... gearresteerd (Nieuws); Kijkcijfers soaps... hoog (Tech & Media); Doden ... in Syrië (Buitenland); Socialisten in de regering? (Politiek); Opkomst extreem-rechts (Politiek); Nederland ... weggennet (Nieuws / Opinie); Volleyballers naar eerste winst (Sport); Weg met de euro (Opinie); Veel zon verwacht (Weer); Dollar ... jaar (Beurs); Politie grijpt in op popfestival (Nieuws)

c Tip

Laat de cursisten een gesprek voeren over wat zij goede websites vinden. Welke vinden ze goed? Waarom? Welke vinden ze niet goed en waarom niet?

3 Wie is jouw lievelingsacteur?

a Oplossing

Urbanus 3; Soutendijk 4; Hauer 2; Van Houten 1

b Tip

Verder laten doorvragen: Zo ja: waarom vindt hij / zij de acteur of actrice zo goed? In welke films heeft de acteur of actrice meegespeeld? Zo nee: waarom niet?

c Oplossing

a5, b1, c8, d9, e7, f3, g6, h4, i2

4 Samengevat zou je kunnen zeggen dat ...

a Tip

Extra schrijfoefening, eventueel als huiswerk: Laat de cursisten zinnen maken met volgende woorden: ruzie, uit elkaar gaan, vluchten, vermoorden, verzet, verhaal; terecht; opschudding; weliswaar; ontbreken. Laat eventueel vergevorderde cursisten de woorden in een korte tekst gebruiken en niet in losse zinnen.

b Oplossing

1 recensie 2 titel 3a gaat 3b in op 4a geeft 4b samenvatting 5 Volgens 6 desondanks 7 is van mening

5 Taak: een recensie

Tip

Laat de cursisten de recensies schrijven. Daarna lezen ze hun recensies voor en de anderen moeten raden om welke film het gaat.

6 Ik vind lezen belangrijk.

a Oplossing

1 Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek. 2 Het lezen van boeken en het boekbezit stimuleren. 3 Boekenweek en Nederland Leest. 4 Ja, hoewel CPNB ook uit eigen belang handelt. 5 CPNB is een stichting van uitgevers en boekverkopers. Het cultureel belang is het stimuleren van het lezen. Het eigen belang is dat er dan boeken worden verkocht.

b Tip

Extra discussievraag: lees je zelf graag? Waarom wel / niet? Werd lezen vroeger toen jij klein was gestimuleerd? Zo ja: hoe?

7 Ik ben dagelijks op internet te vinden.

a Tip

Vorm groepjes van vier cursisten. Iedereen zoekt een tekst uit. Uit iedere groep gaan de cursisten die dezelfde tekst hebben gekozen bij elkaar zitten en werken samen aan een korte samenvatting. Dan gaan ze weer terug naar hun oorspronkelijke groepje en presenteren hun samenvatting.

Leuk! Luisteren!

1 Oplossing

a, b, en e (subjectieve inschatting, geen standaardantwoorden)

2 Oplossing

a Weersverwachting b Stijging werkloosheid c Brand in China kost 50 mensen het leven d Overstromingen in Midden-Europa e Brussel spreekt over Wapenembargo Midden-Oosten f Oefeninterland Nederland-Indonesië 0-0

3 Oplossing

Stijging werkloosheid; Brussel spreekt over wapenembargo Midden-Oosten; Overstromingen in Midden-Europa; Brand in China kost 50 mensen het leven; Oefeninterland Nederland-Indonesië 0-0; Weersverwachting

4 Oplossing

1, 3, 4

Leuk! Lezen!

3 Oplossing

Circuits die we gebruiken om actief te lezen en diep na te denken nemen af en vallen uiteen.

4 Oplossing

Voorbeeldsamenvatting: In de tekst wordt ingegaan op een tekst van Nicholas Carr (2010), waarin hij zegt dat onze hersenen veranderen door intensief gebruik van internet. Ons leesgedrag wordt steeds meer gekenmerkt door snel en diagonaal lezen van webpagina's. We lezen zelden nog complete teksten. Het snelle lezen dwingt ons te kiezen, daardoor wordt de aandacht onderbroken. Deze keuzes vormen een belasting voor ons werkgeheugen; er ontstaat een informatie-overload. Dit heeft een effect op onze neurale circuits. Die die we gebruiken voor het scannen en multitasken worden groter en sterker. Die die we gebruiken voor het actieve lezen en het nadenken worden oppervlakkiger. Daardoor krijgen we steeds meer moeite om complexe problematiek diepgaand te doordenken.

LES 4 – Daar wordt aan gewerkt.

1 Dat bedrijf ken ik!

a Oplossing

Shell: levert aardolie en gas; **NS (Nederlandse Spoorwegen):** zorgt voor treinvervoer in Nederland; **KLM (Koninklijke Luchtvaartmaatschappij):** is een luchtvaartmaatschappij; **KPN (Koninklijke PTT Nederland):** maakt telefoneren en toegang tot internet mogelijk; **bpost (België Post):** bezorgt nationaal en internationaal post; **Douwe Egberts:** produceert en verkoopt koffie- en theeproducten; **Albert Heijn:** is de bekendste Nederlandse supermarkt; **Agfa:** is bekend geworden door de fabricage van filmpjes voor fototoestellen, maar richt zich nu voornamelijk op producten en software voor o. a. drukkerijen en ziekenhuizen; **Leonidas:** maakt heerlijke pralines (Opmerking: Een Belgisch bedrijf, vandaar "pralines". In Nederland "bonbons".); **TomTom:** wijst je de weg; **ABN AMRO:** biedt financiële dienstverlening aan.

b Tip

Maak kleine groepjes. Eén cursist tekent een logo van een bedrijf. De anderen moeten raden om welk bedrijf het gaat. Wat doet dit bedrijf? Hoe is het imago van dit bedrijf? Dan tekent de volgende uit het groepje enz.

c Opmerking

Verklaar van tevoren het begrip HORECA: hotel, restaurant, café.

Er zijn verschillende branchindelingen mogelijk, dit is niet de enig juiste. Ook bij de indeling van de bedrijven bij de branches is er meer dan één mogelijkheid.

Oplossing

Vervoer: NS, KLM; **Dienstverlening:** KPN, bpost, tomtom, ABN AMRO; **Industrie:** Unilever, Shell, Agfa, (voedingsindustrie:) Douwe Egberts, Leonidas; **Handel:** Albert Heijn; **Horeca:** Van der Valk

d Oplossing

Agrarisch / groen: Bezoek? Bloemetje meel!; Hoe groener, hoe gezonder. **Vervoer:** Vliegen en wegwezen!; Van A naar B: met ons kom je ermee!; Altijd in beweging. **Dienstverlening:** Thuis op reis. Lekker lang bellen.; Internet sneller, goedkoper bellen.; Laat je geld rentenieren.; De bank voor u.; Veilig verzekeren.; Altijd in beweging. **Industrie:** Koffie... en de dag begint.; Voor het behoud van je jonge huid.; Vrolijk verven. **Handel:** Slim kopen doe je op de markt!; Dagelijks de goedkoopste.; Knallende koopjes.; Altijd in beweging; **Horeca:** Uit eten? Heerlijk eten!

e Opmerking

Om het gesprek op gang te brengen kunnen vragen gesteld worden zoals: welke Nederlandse of Belgische bedrijven zijn er in jouw land bekend? Hoe ken je ze? Heb jij persoonlijk iets te maken met Nederlandse of Belgische bedrijven? Wat is het imago van Nederlandse of Belgische bedrijven in jouw land in het algemeen, of van bepaalde bedrijven in het bijzonder?

2 In mijn CAO staat dat ik 24 vakantiedagen heb.

a Oplossing

1h, 2d, 3e, 4c, 5f, 6a, 7i, 8g, 9b

b Oplossing

1e, 2c, 3b, 4a, 5d

4 Ik koop alleen bij verantwoorde bedrijven.

a Tip

Bij de teksten kunnen vragen gesteld worden om de discussie op gang te brengen.

Tekst 1

Wist je van het bestaan van het WME? Zo ja: Ken je bedrijven uit je eigen land die op die lijst staan? Waarom zou het belangrijk kunnen zijn voor bedrijven om op die lijst te staan? Zou het voor jou een reden zijn eerder voor een bedrijf te kiezen dat op de WME-lijst staat? Waarom wel of niet? Vind je dat er genoeg informatie bekend is over WME? Zo nee: zou dat moeten veranderen? En hoe dan?

Tekst 2

Weet jij of je producten koopt waar kinderarbeid bij betrokken is? Is het voor jou belangrijk dat te weten? Hoe zou je kinderarbeid kunnen voorkomen? Eén van de mogelijkheden om tegen kinderarbeid te strijden, is door producten te boycotten die door kinderen gemaakt zijn. Vind je dat een goed idee? Waarom wel of niet?

Tekst 3

Ben je het eens met het verschil of vind je dat mannen en vrouwen voor dezelfde functie met dezelfde kwaliteiten evenveel moeten verdienen? Heb je er zelf ervaring mee? Is dit thema op jouw werk bespreekbaar?

5 Met mijn bedrijf gaat het goed.

a Oplossing

1 Failliet gaan 2 werkgelegenheid 3 vacature 4 slijterij 5 overheid 6 Accijns 7 bedrijfstak

b Oplossing

1 werklozen – verzorgende sector – horeca – vacatures 2 accijnsverhoging levert minder op (dan gepland) – accijnsverhoging kost banen

c Oplossing

1 675.000 2 12,7 3 97.000 4 39 5 75

6 Mijn kaas komt uit Nederland, mijn koffie uit Brazilië ...

a Tip

Hoewel de tendens waarschijnlijk ongeveer hetzelfde zal blijven, is het natuurlijk toch belangrijk bij de jaarlijks variërende cijfers voor de les de gegevens op internet te controleren. Kijk dan ook naar de import- en exportgegevens van het land waarin je lesgeeft, zodat je de cursisten materiaal ter vergelijking kunt aanbieden. Vraag de cursisten wat ze denken: Welke producten worden geïmporteerd of geëxporteerd?

Opmerking

Belangrijke exportartikelen België: machines en elektronische apparaten, chemicaliën, voertuigen, metaal, diamanten. **Belangrijke exportartikelen Nederland:** machines, chemicaliën, voedingsmiddelen.

b Tip

Verdeel de cursisten in drie groepen. De eerste verklaart de toegenomen globalisering. De tweede de voordelen en de derde de nadelen. Welke ervaringen hebben de cursisten zelf met globalisering (bijvoorbeeld op hun werk, maar ook bij het aanschaffen van producten). Is het voor de cursisten belangrijk te letten op de herkomst van producten? Zo ja: waar komen die producten dan vandaan en uit welke landen willen de cursisten geen producten kopen en waarom niet?

Oplossing

Voordelen: keuze aan producten wordt groter; prijzen voor producten en diensten dalen.

Nadelen: werkloosheid in het land van oorsprong, concurrentiepositie komt in gevaar; arbeidsomstandigheden kunnen in het nieuwe productieland slechter zijn; niet milieuvriendelijk door langere transportweg

Leuk! Luisteren!

2 Oplossing

Nederland: 2, 3, 5 **Duitsland:** 1, 4, 6, 7, 8

3 Oplossing

1 Het menselijke, het samenwerken, met iedereen alles bespreken was ze ineens helemaal zat. Het duurt zo lang voordat er een beslissing werd genomen. 2 Na 6 jaar ga je ook negatieve dingen zien en wordt het tijd voor iets anders. Bovendien had ze heimwee. 3 Het waren de mooiste beroepsjaren.

4 Tip

Om de discussie op gang te brengen, kunnen vragen gesteld worden als: Heb jij in je werk met andere bedrijfsculturen te maken? Wat is er anders? Herken je het beeld dat Mike en Chrissy in de luistertekst van Duitsland geven? Heb je zelf ook met Nederlanders of Vlamingen beroepsmatig te maken gehad? Zo ja, in hoeverre was dat anders? Zijn er verschillen in bedrijfscultuur tussen Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk?

Leuk! Lezen!

1 Tip

Misschien is het niet voor alle cursisten duidelijk wat er wordt bedoeld met flexibeler werken. Leg dan uit, dat het daarbij gaat om flexibelere werkplekken (thuis of op kantoor), flexibere werktijden e.d.

2 Oplossing

flexibiliteit voor wat betreft werkplekken en werktijden

3 Oplossing

nadelen voor werkgever: minder controle, organisatorisch moeilijker, kosten voor onbezette werkplekken, thuiswerkers moeten worden opgeleid, ontbreken van betrokkenheid; **nadelen voor werknemer:** gevaar van sociaal isolement, door onduidelijke afspraken meer stress, onregelmatige werktijden en daardoor vermenging van privé en werk, zelf een werkplek organiseren

Opmerking

Overigens zijn sommige bedrijven juist om sociale redenen weer van het Nieuwe Werken afgestapt.

Voor je studie: Studeren in de toekomst

1 Een extra diploma is nooit weg.

a Oplossing

1c, 2a, 3b

b Tip

Voor het op gang brengen van een groepsgesprek, kunnen vragen gesteld worden. Vind je de website duidelijk / overzichtelijk / goed? Waarom wel / niet? Welke informatie heb je nodig als je erover nadenkt een afstandsstudie te gaan doen? Denk je dat je er alle informatie op kunt vinden die je nodig hebt voor een eventuele afstandsstudie? Wat zijn de voordelen / nadelen van een afstandstudie?

c Oplossing

VWO: voortgezet onderwijs; **sieraden maken:** hobby; **resultaat gericht ondernemen:** eigen zaak; **Spaans voor gevorderden:** talen; **dierenassistent:** MBO

d Tip

Welke positieve en / of negatieve ervaringen? Is een thuisstudie aan te raden? Waarom wel / niet?

2 Voor mij is e-learning niks.

a Oplossing

1 flipped classroom: Bij deze onderwijsvorm krijgen de studenten van tevoren de informatie, bijvoorbeeld via internetvideo's, en wordt er naderhand in de les over gesproken, opdrachten gemaakt e.d. De kennis wordt dus buiten de school opgedaan, maar op school verdiept en besproken. **2** e-learning: Een leertype waarbij je interactief gebruik maakt van een computernetwerk. **3** blended learning: Is een combinatie van online leren en contactonderwijs.

b Tip

Bij alle zinnen die niet juist zijn vragen waarom niet.

Oplossing

1 Onjuist. Het is een actualiteitenprogramma. **2** Onjuist. Het gaat over de ontwikkelingen op het gebied van studeren. **3** Juist. **4** Onjuist. Besparingen zijn nooit leuk, maar daardoor ontstaan er ook nieuwe mogelijkheden.

c Oplossing

1 Begroeting van de luisteraars. **2** Welkom heten van de onderwijsdeskundige. **3** De redenen voor veranderingen in het toekomstige studeren. **4** De voordelen van besparingen. **5** Veranderingen veroorzaakt door technologie.

d Oplossing

1 De besparingen en de veranderende samenleving door o.a. technologische ontwikkelingen. **2** Door de technologische ontwikkelingen. **3** Omdat je die kennis op internet kunt vinden. **4** Zij zegt dat je een goede basiskennis nodig hebt als referentiekader. Je kunt niet altijd alles opzoeken. **5** Dat je nu zelf eerst de lesstof doorneemt en er daarna met de docent over spreekt en opgaven maakt, niet andersom. **6** Voor de motivatie, de diepgang van de studie en het samenwerken met andere studenten. **7** Voor het combineren van internet en presentie-onderwijs.

e Oplossing

e-learning: positief: flexibiliteit, eigen leer methode; **negatief:** vereist veel discipline, geen sociale binding
Flipped classroom: positief: de docent heeft meer tijd om in te gaan op problemen met de leerstof; de student kan de stof leren wanneer hij wil en in het tempo dat hij wil; de lesstof is makkelijker in te halen. **negatief:** er wordt meer tijd achter een beeldscherm doorgebracht; vaak worden reclamefilmmpjes voor de eigenlijk video getoond, dit kan afleidend zijn; niet iedereen heeft toegang tot internet; het kijken naar lesstof per video alleen thuis bevordert de passiviteit. **Blended learning:** Combineert de voordelen van presentie-onderwijs (live interactie, netwerken, teamspirit etc.) met de voordelen van e-learning (eigen leerstijl, leertempo, flexibiliteit), daardoor vallen de nadelen voor het grootste gedeelte weg.

LES 5 – Ik kan niet tegen mijn verlies.

1 Ik zit al jaren op tennis.

a Oplossing

1h, 2f, 3b, 4e, 5a, 6c, 7g, 8d

b Tip

Daarna op de sporten ingaan. Hoelang hebben ze die sport gedaan of nog steeds? Op welk niveau? Welke sporten bevielen goed en welke niet, waarom? enz.

2 Ik heb zo'n hekel aan gym.

a Opmerking

gymnastiek / *gymles* wordt in België meestal *tumles* genoemd.

Oplossing

1 Gym? Weg ermee! 2 Sport moet! 3 Geen goed idee!

b Tip

In cursussen met veel deelnemers liever grotere groepen maken, anders worden het teveel commentaren.

c Tip

Voor een discussie met de hele groep is het zinvol de cursisten eerst de tijd te geven over argumenten na te denken, op bladzijde 8 van het boek zinnen voor een discussie nog een keer te bekijken. Eventueel kan de groep ook in twee groepen worden gedeeld. Eén groep argumenteert dan voor, één groep argumenteert dan tegen.

3 Kun je me de spelregels van hockey uitleggen?

a Oplossing

1d, 2k, 3c, 4b, 5g, 6j, 7h, 8a, 9f, 10e, 11i, 12l

b Oplossing

Beachvolleyball

4 Ik ben gek op voetbal.

a Opmerking

Nederlandse clubs bv.: Ajax (Amsterdam), AZ (Alkmaar Zaanstreek), Cambuur (Leeuwarden), Feyenoord (Rotterdam), Go Ahead Eagles (Deventer), Fortuna Sittard, Heracles (Almelo), NAC Breda, PEC Zwolle, PSV (Eindhoven), Roda JC (Kerkrade), FC Utrecht, Vitesse (Arnhem), Willem II (Tilburg). **Belgische clubs bv.:** Club Brugge, KAA Gent, Standard de Liège (Luik), KV Kortrijk, Sporting du Pays de Charleroi, YR KV Mechelen, K Lierse (Lier), KV Oostende, RSC Anderlecht, Royal Mouscron Péruwelz (Moeskroen), KSC Lokeren OV, KRC Genk, KVC Westerlo, KVRB Waasland-Beveren, SV Zulte Waregem.

Tip 1

Hierop doorgaan. Waar kennen de cursisten de clubs van? Volgens ze Nederlandse en / of Belgische voetbalclubs? Zijn ze fan van een bepaalde club? Kennen ze spelers van de clubs? Hebben ze favorieten? Niet te lang, omdat er zeker ook cursisten bij zijn die niet in voetbal geïnteresseerd zijn!

Tip 2

Vraag of er cursisten zijn die zich niet voor voetbal interesseren, maar een andere sport als fan volgen. Zo ja: Welke sport? Gaan ze naar wedstrijden? e.d.

b Oplossing

1 Vroeger: Toen was sport namelijk een sport voor de zontjes van de rijke Engelse elite. Tegenwoordig: De KNVB is ondertussen met 1,2 miljoen leden uitgegroeid tot de grootste sportbond van Nederland. 2 Met voetbal kun je dus in Nederland vrijwel iedereen bereiken. 3 ... dat kan de samenleving sterker maken. 4 Hierdoor wordt de integratie bevorderd, het hebben van respect voor elkaar geleerd, het zelfbewustzijn gesterkt en last but not least zeker niet gewerkt aan een goede conditie. 5 Daardoor krijgt een voetbalclub een belangrijke sociale functie.

c Opmerking

Denk hierbij aan Public Viewing, stilte op straat tijdens belangrijke wedstrijden, kleine kinderen (voornamelijk jongens) die op voetbal zitten, voetbal wordt op scholen in de pauze gespeeld e.d., fanartikelen, vlaggen tijdens wereldkampioenschappen e.d.

6 Mijn voorkeur gaat uit naar dit vakantiepark.

a Oplossing

1 Friesland 2 Gelderland

b Tip

Afhankelijk van de groepsgrootte kan deze opgave ook als huiswerk worden meegegeven en / of de cursisten presenteren hun beschrijving. Eventueel een raadseltje daarvan maken: Welk park wordt bedoeld?

7 Taak: een foldertje

Tip 1

Een folder moet natuurlijk ook een inleiding, middendeel en afsluiting hebben. Dit niet vergeten bij de indeling van de deeltaken.

Tip 2

Misschien bestaat er voor de plaats waar je lesgeeft een folder. Neem deze dan mee, zodat naderhand de resultaten vergeleken kunnen worden voor wat betreft de opbouw en de inhoud.

Leuk! Luisteren!

1 Tip

Laat de cursisten opschrijven over welke sport ze denken dat het gaat, hoe en waar die sport wordt beoefend. Daarna in de groep bespreken. De foto's laten volgende sporten zien: **1** Buzhkashi **2** extreme ironing **3** urban exploring of free climbing **4** pelota **5** kaasrollen (Coppers Hill Cheese Rolling and Wake) **6** voetbal.

2 Oplossing

6, 4, 5, 1, 3, 2

Tip

Laat de cursisten de sporten die bij de plaatjes van opgave 1 horen beschrijven.

3 Oplossing

1a Jeroen **1b** Veerle **1c** Atie Brouwers **2** Jeroen houdt van voetbal, Veerle ook, van Atie weten we dat niet. **3** Als spelletjes spelen. **4** Pelota (squash met de hand), kaas rollen, buzkashi, urban exploring / free climbing, extreme ironing.

4 Tip

Alternatief als huiswerkopdracht, zodat de cursisten hun schriftelijke vaardigheden kunnen oefenen. Vooral ook zinvol als bij opgave 2 de sporten al in de les besproken zijn.

Leuk! Lezen!

1 Oplossing

1c, 2a, 3b

2 Oplossing

1 is juist

3 Tip

In principe zouden alle cursisten moeten proberen de begrippen in het Nederlands uit te leggen, maar voor sommigen is dat misschien te moeilijk. Natuurlijk kunnen ze dan ook volstaan met het vertalen van de begrippen. Het belangrijkste is dat ze ze begrijpen.

LES 6 – We zullen zien.

1 We hebben een gouden toekomst!

a Oplossing

1 grasmaaierrobot 2 robotstofzuiger 3 zelfrijdende auto 4 koelkast met touchscreenpaneel 5 3D-printer

2 Vroeger was alles beter!

a Tip

Voor het geval er meer thema's nodig zijn: onderwijs, techniek, vrijetijdsbesteding, eten, media.

c Oplossing

2, en eventueel 3, hoewel de interviewer niet echt diep op de geïnterviewden ingaat

d Oplossing

1 Hij vindt het een schande. Het heeft geen Nederlands karakter. 2 Dat er veel nieuwe winkels komen.

3 Dat er door de nieuwe winkels nog meer oude failliet gaan. 4 In het algemeen wordt er door de crisis minder gekocht. Dat wat er gekocht wordt, wordt online besteld. 5 Privé-investeerdere dragen de kosten voor het project.

3 Vegetarisch eten – beter eten?

a Oplossing

1c, 2b, 3a

b Tip

Ook als schriftelijke huiswerkoefening geschikt.

c Oplossing

1b, 2a, 3e, 4g, 5c, 6d, 7f

5 Even kijken wat er in mijn horoscoop staat.

a Oplossing

steenbok, waterman, vissen, ram, stier, tweeling, kreeft, leeuw, maagd, weegschaal, scorpioen, boogschutter

b Tip

Voor sommige cursisten is dit misschien een te confronterende opgave. Daarom de cursisten de mogelijkheid bieden niet zichzelf, maar iemand met een ander sterrenbeeld te beschrijven. Alternatieve mogelijkheid: eventueel foto's van (on)bekende mensen presenteren uit kranten of tijdschriften en de cursisten laten fantaseren over het karakter van die persoon. Dat is in ieder geval niet zo persoonlijk.

c Tip 1

Misschien helpt het als docent met het eigen sterrenbeeld te beginnen. Te zeggen wat er volgens het sterrenbeeld klopt en wat heel anders is. Of ook zelf duidelijk te maken in hoeverre en waarom je (niet) gelooft in sterrenbeelden en horoscopen.

Tip 2

Vraag de cursisten of ze hun horoscoop lezen. Waar? Iedere dag? Geloven ze daarin? De vragen algemeen aan de groep stellen, zodat cursisten die zich over dit thema niet willen uiten, zich niet verplicht hoeven te voelen iets te zeggen.

6 Ik wou dat ik ...

a Oplossing

Carsten: 1, 3, 5; **Froukje:** 1, 2, 4

b Oplossing

Carsten: Maar ik zou heel graag weg willen ...; Ik zou natuurlijk ook iets kunnen gaan doen met mijn filmtalent. Ik zou een documentaire over mijn nieuwe leven kunnen maken. Als het mogelijk was, vertrok ik nu meteen.

Froukje: Dan zou ik best iets mogen doen voor mensen voor wie het allemaal niet zo fantastisch gaat. Ik zou daar administratief werk kunnen gaan doen...; Of ik zou organisatorisch werk kunnen doen ...; ik wou dat ik het eerder had gedaan.

Tip

Ga in op het vormen van de conjunctievorm (zou/zouden + infinitief). Wijs de cursisten op het feit dat er ook een alternatieve conjunctievorm is, die gevormd wordt door het gebruik van de imperatief. Deze constructie is te zien in de zinnen: Als het mogelijk was, vertrok ik meteen; ... ik wou dat ik het eerder had gedaan.

d Tip

Afhankelijk van de groepsgrootte als discussie in de groep of in groepjes van twee. Ook als schriftelijke huiswerk oefening mogelijk.

Leuk! Luisteren!

1 Tip

Indien mogelijk een grote kaart van Nederland voor in de klas hangen of op een beamer laten zien en daarop de gezochte zee, meren en rivieren aanwijzen.

2 Oplossing

1d, 2a, 3e, 4b, 5c

3 Oplossing

1 de ligging van Nederland aan het water: een zegen **2** de ligging van Nederland aan het water: een vloek **3** beveiliging tegen overstromingen **4** bescherming van gebieden rondom de rivieren **5** bescherming van de kust **6** bescherming door waterkeringen

4 Oplossing

1a 26% **1b** 55% **1c** 70% **2** 1985 **3** 357 **4** 12 miljoen

5 Oplossing

1,3,4,5. 2 klopt niet, omdat er meer maatregelen nodig zijn dan het ophogen van dijken alleen.

6 Opmerking

De cursisten kunnen deze oefening eventueel ook schriftelijk als huiswerk doen. Of de oefening kan alternatief als groepsgesprek worden genomen. Hoe is de situatie in ons land? Wordt ons land ook door water bedreigd? Zo ja, wat wordt er tegen gedaan? Wat kun je zelf doen? Hoe ziet de toekomst eruit?

Leuk! Lezen!

1 Opmerking

Mogelijke alternatieve energiebronnen: zonne-energie, waterkracht, windenergie, waterstoffusie, geothermische energie, biomassa energie, getijden en thermische energie van oceanen

2 Oplossing

... die een stimulans vormt voor de arbeidsmarkt in België; ... heropleving van de economie in ons land; ... besparing per jaar van ca. 100 miljoen euro op fossiele energie; ... betaalt miljoenen euro's minder emissierechten.

3 Opmerking

Mogelijkheden om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen: spaarlampen, minder autorijden en / of anders autorijden (sneller schakelen, auto's met gebruik van andere brandstof dan benzine, car sharing), erop letten waar je energie voor het wonen vandaan komt, ...

Voor beroep en praktijk: loopbaan

1 Ik heb weleens gestaakt.

a Oplossing

1d, 2b, 3e, 4f, 5a, 6c, 7g

b Oplossing

1 staking 2 bedrijfsarts 3 EHBO-koffer 4 worden ontslagen 5 prikklok 6 borrel 7 functioneringsgesprek

2 Hartelijk dank voor uw mededeling.

a Tip

Een goed moment om de verschillende soorten aanhef en afsluiting van brieven of mails met de cursisten te herhalen. Van *geachte* tot *lieve*, van *Met vriendelijke groet(en)* tot *veel liefs* en alles daartussen. Wijs de cursisten op het feit dat er na de aanhef een komma volgt en er vervolgens met een hoofdletter in de eerste zin wordt begonnen.

b Oplossing

1g, 2e, 3d, 4f, 5b, 6c, 7a

Tip

De cursisten kunnen het verschil in formele en informele stijl oefenen door bijvoorbeeld als huiswerk een brief of mail te schrijven waarin ze een afspraak afzeggen. De ene brief / mail gericht aan een potentiële klant en de andere aan een goede vriend of lief familielid.

3 Het was gewoon tijd voor een herstart.

a Oplossing

2 interview

b Oplossing

prikklok / tijdsklok, staking, ontslag (nemen)

c Oplossing

1 Ca. 50 jaar. 2 Met een nieuwe baan. 3 Hij was ontevreden met het aantal overuren, het vele werk.
4 Na een staking. 5 Nee, hij wilde eerst geld sparen. 6 Hij helpt mensen in een veranderingsproces.

d Tip

Om het gesprek op gang te brengen kan gevraagd worden waardoor deze verandering is ontstaan, waarom juist op dat moment, wat waren de positieve en negatieve aspecten bij die verandering?

Les 7 – Daar ben ik het niet mee eens!

1 Wij hebben geen koning, maar ook twee kamers.

a Oplossing

1 Klopt niet. Hij heeft een begeleidende en vertegenwoordigende rol. 2 Klopt. 3 Klopt. 4 Klopt niet, hij wordt niet direct door het volk gekozen. Benoemd wordt hij door de koning. 5 Klopt. 6 Klopt. 7 Klopt niet, hij maakt deel uit van de regering. Het kabinet bestaat uit ministers en staatssecretarissen. 8 Klopt niet, Nederland heeft ca. 400 gemeentes.

b Opmerking

Denk hierbij aan de indeling in land, provincies en gemeentes, monarchie, welke vertegenwoordigers worden door wie gekozen e.d.

2 Ik stem altijd op dezelfde partij.

a Oplossing en extra informatie

CDA: Christen Democratisch Appèl. Christelijke partij in het centrum van het politieke spectrum. **D66:** Democraten 66. Hervormingsgezinde sociaal-liberale partij. **VVD:** Volkspartij voor Vrijheid en Democratie. Rechts liberale partij. **PvdA:** Partij van de Arbeid. Progressieve, sociaaldemocratische partij. **GroenLinks:** Progressieve milieupartij. **ChristenUnie:** Christelijke partij, op sociaal en ecologisch gebied progressieve en op ethisch gebied behoudender standpunten. **PVV:** Partij Voor de Vrijheid. Zowel conservatieve, liberale rechtse als linkse standpunten. Verzet tegen “islamisering van de Nederlandse samenleving”. **SP:** Socialistische Partij. Socialistische, eurosceptische partij. **PvdD:** Partij voor de Dieren. Deze partij wil dierenwelzijn terugbrengen op de politieke agenda. **50Plus:** Richt zich op belangen van 50-plussers. **SGP:** Staatkundig Gereformeerde Partij. Behoudende christelijke (reformatorische) partij die volgens bijbelse normen politiek wil bedrijven.

b Tip

Om ervoor te zorgen dat deze oefening tijdens de les gemaakt kan worden, informatie over de laatste verkiezingen meenemen. Anders eventueel als huiswerk opgeven.

3 Taak: Presentatie

Tip

Dit is niet voor iedereen een makkelijk onderwerp, daarom is het verstandig, de cursisten in de les daarvoor als huiswerk op te geven om belangrijke informatie voor hun deeltaak te verzamelen, die in de les samen met de anderen kan worden verwerkt. Denk hierbij aan de indeling in de verschillende politieke niveaus: van land, provincie tot gemeente. Uit wie bestaat de vertegenwoordiging? Hoe wordt deze vertegenwoordiging gekozen, door wie en hoe vaak? Welke belangrijke politieke partijen zijn er? Waar staan hun afkortingen voor en hoe kan hun politieke richting of visie kort (en zo neutraal mogelijk) worden beschreven? Links, rechts, midden, conservatief, progressief e.d.

4 Ik heb grote bewondering voor die politicus.

a Oplossing

1e, 2b, 3c, 4d, 5a, 6f

c Oplossing

1 Golda Meir 2 Willem Drees 3 John F. Kennedy 4 Margaret Thatcher 5 Mohandas Ghandi 6 Nelson Mandela

5 Hoe denkt u daarover?

a Oplossing

1d, 2e, 3b, 4f, 5g, 6c, 7a

c Oplossing

2 Wat zijn drugs? 3 Werking en gevaren 4 Gedoogbeleid 5 Hoe is de situatie in onze stad? 6 Preventieve maatregelen

h Opmerking

De argumenten voor en tegen het legaliseren of voor en tegen het verbieden van drugs zijn in te delen in categorieën: het recht zelf te kiezen, (volks)gezondheid, bestrijding criminaliteit.

Het recht zelf te kiezen: Voorstanders: de mens kan en mag zelf beslissen of hij met de risico's van drugs kan omgaan. Tegenstanders: de mens moet tegen zichzelf in bescherming worden genomen.

Gezondheid: Voorstanders: door legalisering ontstaan er mogelijkheden de handel te regelen, er kunnen bijvoorbeeld kwaliteitseisen worden gesteld en gecontroleerd. Tegenstanders: er gaat een verkeerd signaal uit van legaliseren. Met een verbod wordt duidelijk gemaakt dat het slecht is voor de gezondheid.

Criminaliteit: Voorstanders: door legaliseren wordt het criminel moeilijker gemaakt te handelen. Als er officiële kanalen voor drugshandel zijn, is criminaliteit ook niet meer nodig. Tegenstanders: Criminelen zullen altijd proberen goedkoper, meer en anders te produceren en te verkopen dan toegestaan, waardoor de criminaliteit niet zal verdwijnen.

Leuk! Luisteren!

1 Oplossing

Voordelen monarchie: kan zorgen voor een gevoel van saamhorigheid door het in ere houden van tradities die bij het koningshuis horen (denk bv. aan koningsdag), of door het gevoel dat het koningshuis het land waarin men woont vertegenwoordigt. **Nadelen monarchie:** opvolging door geboorte, daarmee is niet gegarandeerd dat de opvolger ook bekwaam is en het is in tegenspraak met de democratische gedachte. Het in stand houden van het koningshuis is duur.

2 Oplossing

1, 4, 5

3 Oplossing

1 Van het gezeur over Willem Alexander en Maxima. **2** Omdat de opvolger door geboorte wordt bepaald. **3** Omdat het koningshuis sowieso politiek geen invloed heeft. **4** Dat hij haar constant tegenspreekt.

4 Tip

Laat de cursisten voor het maken van deze oefening de tekst nog een keer horen, omdat er hiervoor een speciale manier van luisteren nodig is: de cursisten moeten geconcentreerd op de gespreksstructuur letten.

Oplossing

De spreker ...	De spreekster ...
1 uit een mening als startpunt van het gesprek	6 gaat niet in op dat argument, maar geeft een ander argument.
3 gaat niet in op dat argument, maar geeft een ander argument.	2 neemt een tegengesteld standpunt in.
7 -spreekt tegen en geeft een argument.	8 verlaat het gespreksthema en spreekt over de gesprekscultuur.
5 gaat in op dat argument en geeft een tegenargument.	4 gaat in op dat argument en geeft een tegenargument.

Aan het eind verlaat de spreker het gespreksthema en weerlegt het argument over de gesprekscultuur.

Leuk! Lezen!

1 Tip

Zorg voor een kaart van het Caribische gebied waarop de eilanden kunnen worden aangewezen.

Opmerking

Caribisch is de oorspronkelijke term, maar tegenwoordig wordt ook vaak Caraïbisch gebruikt. Beide vormen zijn toegestaan.

2 Tip

Vraag de cursisten wat ze hebben onderstreept en waarom.

3 Tip

Nadat de cursisten er in groepjes van twee over hebben gesproken kan er in de grote groep over worden gesproken. Welk eiland spreekt de cursisten het meest aan? Waarom? Of zijn er ook cursisten die er helemaal niet naartoe zouden willen gaan? Waarom niet? Zijn er cursisten die er zelf al geweest zijn? Wat vonden ze van het eiland? Waarom kunnen ze het eiland (niet) aanbevelen?

Les 8 – Ik voel me hier gelukkig.

1 Het zit zo ...

a Tip

Vraag de cursisten waarom ze wat vermoeden.

b Oplossing

1d, 2b, 3a, 4c

Tip

Vraag de cursisten of ze bij 1a een ander vermoeden hadden. Wat klopte niet en waarom niet?

c Oplossing

1 mevr. De Wever 2 dhr. Desmet 3 Michelle 4 Alejandro 5 Michelle 6 mevr. De Wever

d Oplossing

1a Meer Nederlander, eigenlijk meer Europeaan. 1b Plat en altijd regen. 2a Afrikaans en Engels. 2b Omdat zij ervan uitgaat dat hij met een vrouw is getrouwd. 3a Nederlanders zijn heel direct en praten veel. 3b Ja. 4a Haar moeder is geboren op Bonaire. 4b Op de Nederlandse sporters.

Opmerking

De begrippen allochtoon en autochtoon waren gekozen om niet discriminerend over mensen met een niet-Nederlandse achtergrond te spreken. Intussen is echter ook het begrip allochtoon voor sommigen een taboe geworden en wordt er liever over bv. een "Amsterdammer van Antilliaanse herkomst" gesproken. De regering en het Centraal Bureau voor Statistiek hanteren deze begrippen echter nog wel.

2 Ik ben zo gelukkig!

a Oplossing

1 Goede sociale contacten, optimisten, gezondheid, werk, genoeg geld.

b Tip

Extra vragen voor een groeps gesprek: Wat voor bijzondere momenten waren er in jouw leven? Als extra schriftelijk huiswerk kan de volgende opdracht worden gegeven: Schrijf over één van de volgende thema's:

1 Toen heb ik echt geluk gehad! 2 Mijn grote voorbeeld. 3 Als kind droomde ik dat ik ...

Zet de thema's op het bord, zodat de cursisten ze kunnen overnemen.

3 Ik hou van het multiculturele karakter.

a Oplossing

1 autochtoon 2 allochtoon 3 westers allochtoon 4 niet-westers allochtoon

b Oplossing

1 Niet juist, de tweede generatie is groter dan de eerste. 2 Niet juist, er zijn meer Turken dan Surinamers. 3 Juist.

Tip

Eventueel een discussie beginnen over de stelling dat een multiculturele samenleving positief is voor ons land. Of op het bord de voordelen van immigratie verzamelen. Over de nadelen of problemen wordt zeer vaak gesproken, voor de les is het beter om de positieve aspecten naar voren te halen.

4 Dat is bij ons heel anders!

a Oplossing

1 Niet juist, men zegt over het algemeen dat Belgen terughoudender zijn dan Nederlanders. 2 Juist. 3 Niet juist, de meeste Nederlanders kussen tegenwoordig drie keer. 4 Dat is niet zeker. Sommigen doen dat wel, anderen weer niet. 5 Juist, in ieder geval wordt dat gezegd. 6 Juist. 7 Juist. 8 Juist.

b Tip

Denk hierbij aan rituelen voor het begroeten, afscheid nemen, op bezoek gaan bij iemand, verjaardagen, maar eventueel ook aan een "algemeen karakter", voor zover dat bestaat.

5 Taak: Folder

Tip

Kijk op internet voor artikelen over dit thema. Bijvoorbeeld bij de Nederlands-Duitse Handelskamer. De probleemgebieden hebben zij samengevat in een top tien waarin zij de volgende punten hebben opgenomen: het gebruik van de u-vorm, verschil in de betekenis van de hiërarchische bedrijfsstructuur, de overlegstructuur niet kennen, de deskundige en vakkundige voorbereiding van meetings, punctualiteit, uiterlijke verschijning, omgang met contacten, scheiding tussen privéleven en werk, het gebruik van titulatuur.

6 Als ik aan Nederland / België denk, dan denk ik aan ...

a Oplossing

1 tulpen 2 Manneke Pis 3 kaas 4 klompen 5 patat / friet 6 molen 7 Europese Unie 8 fiets 9 bonbons (NL) / pralines (B) 10 drugs 11 caravan 12 Atomium

Tip

Vraag de cursisten hoe typisch zij de genoemde begrippen voor Nederland en België vinden. Zijn ze ze ook tegengekomen?

b Opmerking

Hier kan alles worden opgenomen waar de cursisten aan denken, het hoeven niet uitsluitend tastbare dingen te zijn.

c Tip

Vraag naderhand aan de groep welke aspecten zij nog hebben toegevoegd.

7 Ik ben er trots op!

a Oplossing

1 Bea: homo-huwelijk 2 Hank: de bollenvelden 3 Nino: voetbal, hockey, schaatsen 4 Jansen: palmboom 5 HettyH: toespraken

Opmerking

Jansen schrijft hier over uitvindingen en technische ontwikkelingen, maar noemt dit „handelsgeest“, dat is echter wel iets anders. Handelsgeest is wel een belangrijk begrip voor Nederland.

Leuk! Luisteren!

4 Tip

Vragen voor een groeps gesprek: Wat verwacht je over de begrijpelijkheid van de tekst? Wat voor soort muziek verwacht je daarbij? Ken je Afrikaanse muziek of Afrikaanse teksten? Hoe vond je die? Luister je graag naar muziek? Zo ja, naar welke? Ken je Nederlandstalige muziek? e.d.

5 Tip

Bespreek met de cursisten mogelijke adjectieven voor het beschrijven van muziek. Vrolijk, melancholiek, hard, zacht, lief, e.d.

6 Vertaling van het lied

Breek de banden van de tijd
geef me vleugels van
eeuwigheid
En de vrede boven verstand
Neem mijn handen, ik ben
bereid

Deze erfenis maakt ons broos
(breekbaar)
want de waarheid wordt een
leugen
en de wijsheid gaat voorbij
op het moment een beetje
troost

Alles is net een illusie
en leven gaat snel aan ons voorbij
diep, diep ligt het raadsel
en de hoop

Mens hier op aarde
zoek en vind wie je werkelijk bent
mens, erken de waarde
van elke ademhaling
van elke seconde
in tijd in tijd in tijd
elke seconde in tijd
in tijd

Ben jij nabij, wordt het stil
ben jij er voor mij, wordt dit waar
ben jij bij mij (in de buurt) word ik
heel
woon jij in mij, ben ik vrij!

Mens op deze aarde
zoek en vindt wat jij werkelijk bent
mens erken de waarde
van elke ademtocht
van elke seconde in de tijd

Tip

Extra huiswerk: Schrijf een mail aan een medecursist die bij deze les niet aanwezig kon zijn. Schrijf daarin wat jullie in de les hebben gedaan, o.a. dat jullie naar dit lied hebben geluisterd. Schrijf ook hoe je het lied vond, of je het goed kon verstaan e.d.

Leuk! Lezen!**1 Tip**

Verzamel met de cursisten eerst adjectieven op het bord die je kunt gebruiken voor het beschrijven van een landschap. Bijvoorbeeld: heuvelachtig, lieflijk, ruig, mooi, lelijk, bergachtig, plat / vlak, triest, fantasieloos, natuurlijk e.d.

2 Oplossing

1g, 2a, 3e, 4h, 5b, 6c, 7d, 8f

3 Oplossing

Hekel aan Nederland: De lucht hangt er laag en de zon wordt er langzaam in grijze veelkleurige dampen gesmoord. Dood: .. de stem van het water met zijn eeuwige rampen...

Tip

Een vertaling van het gedicht in het Duits is o.a. te vinden op de website van de universiteit Münster (<https://www.uni-muenster.de/HausDerNiederlande>). Vervolgens de naam van het gedicht als zoekbegrip intypen.

4 Oplossing

Waarschijnlijk niet, omdat hij begint met "Denkend aan Holland..."

5 Tip

Dit is een heel bekend Nederlands gedicht, misschien zelfs wel het bekendste. Er valt daarom veel informatie over dit gedicht op internet te vinden. Ook persiflages. Zeker interessant voor de cursisten!

Voor je studie: Daar wil ik studeren!

1 Studeren in Antwerpen

a Tip

Laat de cursisten eerst de tekst lezen, daar het passende nummer en dan de passende foto bij zoeken.

Oplossing

1 B, tekst c, 2 D, tekst d, 3 E, tekst e, 4 C, tekst b, 5 A, tekst a

b Oplossing

2, 3

c Oplossing

1 Verenigde Universiteit Antwerpen Studenten 2 Ze fungeren als spreekbuis van de studenten en zorgen voor de samenwerking van de studentenverenigingen en vertegenwoordigen de studenten en studentenverenigingen in zowel interne als externe organen. 3 Je kunt een grote rol spelen bij het oplossen van problemen van medestudenten en eventueel van jezelf, je leert de universiteit van binnenuit kennen, je leert samenwerken.

d Tip

Extra huiswerk: Schrijf een mail aan vrienden waarin je vertelt over de lezing die je over de VUAS hebt gehoord. Leg uit wat de VUAS is. Vertel waarom je wel / niet van plan bent je als student actief voor de VUAS in te gaan zetten.

2 Samen zijn we sterk!

b Oplossing

1 Niet echt duidelijk. Ze schrijft dat ze „jonge volwassenen“ maximale kansen wil bieden, maar ook dat de associatie voor „iedereen“ openstaat. 2 Juist. 3 Waarschijnlijk niet juist, omdat zij streeft naar maximale integratie met „respect voor de Nederlandse taal“.